

30.05.2013

Krzyż pokutny w Bachowicach

autor: Conan

W wiekach średnich, aż do połowy XVI wieku to ciężko było być mordercą, rozbójnikiem czy złoczyńcą. Nie dość, że człowiek katorgi wszelakie musiał znieść z ręki kata, materialnie znacznie ubożał, to jeszcze na dodatek musiał stawiać...ciężkie krzyże w ramach pokuty.

Opowiem o jednym z nich. Znajduje się w Bachowicach, w województwie małopolskim. Jest perełką wśród zabytków małopolski, gdyż ze świecą szukać podobnych pamiątek przeszłości w tym województwie. Krzyże pokutne stawiane były głównie na Śląsku, gdzie funkcjonował w tamtejszym prawie tzw. traktat pokutny.

To dlaczego taki zabytek w Małopolsce? - zapytacie.

Otóż, Bachowice należały niegdyś do Księstwa Oświęcimskiego, które należało do książąt śląskich, a Ci posługiwali się tym samym prawem i mieli podobne tradycje jak na Śląsku - odpowiem.

O samym krzyżu bachowickim opowie legenda:

"Dawno, dawno temu na bachowickich górkach rabował niejaki zbój Stefan, były lokaj Myszkowskich z pobliskiego zamku w Spytkowicach. W miejscu gdzie stoi dziś kamienny krzyż miał on napaść z innymi zbójcami na kapłana, który wracał z komunią od ciężko chorego parafianina. Łupem rabusiów padły jedynie dwa trojaki, przekazane księdzu przez chorego. Duchowny został zamordowany. Na tym jednak się nie skończyło. Jakiś czas później bandę opuściło zbójce szczęście i zaczęło dręczyć sumienie. [Stefan] nigdzie nie mógł znaleźć sobie miejsca, nikt nie chciał dać mu schronienia – nawet kalwin, młody Myszkowski. Minęło kilka miesięcy. Stefan dręczony wyrzutami sumienia, znużony poniewierką, zapragnął pojednać się z Bogiem. Po spowiedzi u ojców Cystersów w Mogile, hołd ukrzyżowanemu złożwszy, przybył nocą wraz z Frankiem na miejsce zbrodni. Rankiem mieszkańcy Bachowic ujrzeli kamienny, pokutny krzyż. Na jego ramionach leżały dwa "trojaki". Dawny herszt zbójce, resztę życia spędził w pustelni pod Kalwarią."

Omawiany krzyż jest najstarszym zabytkiem Bachowic. Powstał między XIV, a XVI wiekiem. Wykonany został z bloku piaskowca. Prawdopodobnie widniały na nim kiedyś ryty przedstawiające narzędzie mordu, gdyż tak mówiło prawo. Nie sposób jednak doszukać się jakichkolwiek znaków, ponieważ ząb czasu poważnie naruszył skałę, z którego zrobiono krzyż.